

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Małgorzata Gierszon

Protokolant Katarzyna Wępa

w sprawie **J. Z.**

o wyrok łączny

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,

w dniu 17 stycznia 2024 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od prawomocnego wyroku łącznego Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 28 kwietnia 2023 r., sygn. akt IV K 252/22,

**uchyla zaskarżony wyrok łączny i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 28 kwietnia 2023 r., sygn. akt IV K 252/22, Sąd Okręgowy w Gdańsku, po rozpoznaniu sprawy J. Z., skazanego (zgodnie z częścią wstępną tego orzeczenia) prawomocnymi wyrokami:

- „I. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 05.03.1999 r. w sprawie sygnatura II K 10/99 za przestępstwo z art. 280 § 1 kk w zw. z art. 283 kk popełnione w dniu 06.07.1998 r. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z art. 279 § 1 kk w zb. z art 13 § 1 kk w zw. z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i art. 91 § 1 kk popełnione w okresie od 22.07.1998 r. do 03.08.1998 r. na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, którym orzeczono karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;*
- II. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 10.01.2003 r. w sprawie sygnatura II K 748/02 za przestępstwo z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 31.05.2002 r. na karę roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności;*
- III. Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22.03.2004 r. w sprawie sygnatura IV K 384/02 za przestępstwo z art. 310 § 2 kk popełnione w okresie od maja 2002 r. do czerwca 2002 r. na karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 3 i grzywnę 20 stawek dziennych po 10 złotych każda;*
- IV. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 24.06.2004 r. w sprawie sygnatura II K 211/04 za przestępstwo z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 08.02.2003 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 5 i grzywnę 50 stawek dziennych po 10 złotych każda;*
- V. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 23.12.2004 r. w sprawie sygnatura II K 501/04 za przestępstwo z art. 284 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 05.07.2004 r. na karę roku pozbawienia wolności;*
- VI. łącznym Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 22.06.2007 r. w sprawie sygnatura IV K 99/07, którym połączono kary wymierzone w sprawach Sądu Rejonowego w Tczewie sygnatura II K 748/02 i Sądu Okręgowego w Gdańsku sygnatura IV K 384/02 i orzeczono karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;*
- VII. Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku z dnia 17.08.2009 r. w sprawie sygnatura II K 135/09 za przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 297 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 14.11.2008 r. na karę roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności;*
- VIII. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 28.04.2011 r. w sprawie sygnatura II K 62/10 za przestępstwo z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk*

w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w okresie od 4 do 7 listopada 2008 r. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

IX. łącznym Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 21.03.2012 r. w sprawie sygnatura II K 37/12, którym połączono kary wymierzone w sprawach Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w gdańsku w sprawie sygnatura II K 135/09 i Sądu Rejonowego w Tczewie w sprawie sygnatura II K 62/10 i orzeczono karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

X. Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z dnia 18.12.2013 r. w sprawie sygnatura III K 1009/12 za przestępstwo z art. 158 § 1 kk popełnione w dniu 05.04.2012 r. na karę roku pozbawienia wolności, z art. 278 § 1 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popełnione w dniu 05.04.2012 r. na karę roku pozbawienia wolności i grzywnę 50 stawek dziennych po 10 złotych każda, którym orzeczono karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres lat 5, postanowieniem z dnia 31.10.2014 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary;

XI. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 28.03.2014 r. w sprawie II K 99/14 za przestępstwo z art. 191 § 1 i 2 kk w zb. z art. 216 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełnione w dniu 30.09.2013 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres lat 5 oraz grzywnę w wysokości 30 stawek dziennych po 10 złotych każda, postanowieniem z dnia 30.12. 2014 r. zarządzono wykonanie warunkowo zawieszanej kary;

XII. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 14.05.2014 r. w sprawie sygnatura II K 285/14 za przestępstwo z art. 190 § 1 kk popełnione w dniu 11.09.2013 r. na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności i z art. 263 § 2 kk popełnione w dniu 11.09.2013 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, którym orzeczono karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności;

XIII. Sądu Rejonowego w Tczewie z dnia 17.11.2014 r. w sprawie sygnatura II K 856/14 za przestępstwo z art. 279 § 1 kk w zw. z art. 64 § 2 kk popełnione w dniu 28.02.2014 r. na karę 2 lat pozbawienia wolności”

orzekł:

I. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k., na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 01 lipca 2015 r. połączył kary pozbawienia wolności wymierzone skazanemu J. Z. wyrokami:

- Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie w sprawie sygnatura III K 1009/12,

- Sądu Rejonowego w Tczewie w sprawie sygnatura II K 99/14,

- Sądu Rejonowego w Tczewie w sprawie sygnatura II K 285/14

i orzekł karę łączną 3 lat pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres pozbawienia wolności w sprawach podlegających połączeniu od dnia 19 października 2022 r. do dnia 28 kwietnia 2023 r.;

1. na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie postępowanie umorzył;

2. na podstawie art. 626 § 1 k.p.k. art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych.

Powyższe orzeczenie nie zostało zaskarżone przez żadną ze stron postępowania i uprawomocniło się w dniu 6 maja 2023 r. (k. 167 akt IV K 252/22).

Kasację na korzyść skazanego, wniosł Prokurator Generalny, który zaskarżając powyższy wyrok w całości wskazał na *„rażące i mające wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego procesowego - art. 410 k.p.k. polegające na pominięciu przez sąd wynikającej z materiału dowodowego i mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia okoliczności co do dokonanej zmiany wydanego wobec J.Z. wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie z dnia 18 grudnia 2013 roku o sygn. III K 1009/12, wskutek czego nie uwzględniono, że wymierzona tym wyrokiem za czyn z art. 278 § 1 k.k. kara roku pozbawienia wolności została, na podstawie prawomocnego postanowienia z dnia 9 marca 2016 roku zamieniona na karę 30 dni aresztu, w następstwie czego doszło do wadliwego, bo z rażącym naruszeniem art. 85 k.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 roku) połączenia tej kary z karami pozbawienia wolności orzeczonymi w innych sprawach, a nadto z rażącym naruszeniem art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu*

obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 roku) orzeczenia kary łącznej w wymiarze przekraczającym określone w tym przepisie granice”.

Podnosząc ten zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku łącznego w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna i to w stopniu oczywistym uzasadniającym jej uwzględnienie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodzić się trzeba ze skarżącym, że wyrok łączny Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 28 kwietnia 2023 r., sygn. akt IV K 252/22, wydany został z rażącym i mającym istotny wpływ na jego treść naruszeniem przepisów prawa procesowego i materialnego, wskazanych w zarzucie kasacji.

Uchybienie, którego dopuścił się sąd orzekający w tej sprawie, polegało na nieuwzględnieniu istotnej zmiany w treści wyroku wydanego przez Sąd Rejonowy dla Warszawy Mokotowa w sprawie o sygn. akt III K 1009/12. Jak wynika m.in. z załączonych do tej sprawy akt III Ko 25/16, Sąd Rejonowy dla Warszawy- Mokotowa w Warszawie postanowieniem z dnia 9 marca 2016 r., sygn. akt III Ko 25/16 - na podstawie art. 2a § 1 k.w. - stwierdził, że przypisany w punkcie II tego wyroku czyn (z art. 278 § 1 k.k.) stanowi wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 stycznia 2016 r. i zamienił orzeczoną wobec J. Z. za ten czyn karę roku pozbawienia wolności na karę 30 dni aresztu. Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 8 kwietnia 2016 r. (k. 15 akt III Ko 25/16).

Dane dotyczące wskazanej zmiany zostały zupełnie pominięte przez Sąd Okręgowy w Gdańsku, który orzekając w przedmiocie wyroku łącznego przyjął, że wyrokiem Sądu Rejonowego dla Warszawy Mokotowa w Warszawie z dnia 18 grudnia 2013 r., sygn. akt III K 1009/12, skazanemu wymierzono dwie kary, każda po roku pozbawienia wolności, które to kary następnie połączył z karami pozbawienia wolności, orzeczonymi wyrokami Sądu Rejonowego w Tczewie wydanymi w sprawach: II K 99/14 i II K 285/14.

Rację ma zatem skarżący co do tego, że sposób procedowania Sądu Okręgowego w Gdańsku nie był prawidłowy, skoro jego uwadze uszła tak zasadnicza zmiana dotycząca kwestii kary jednostkowej (zmiany jej rodzaju na niepodlegający łączeniu

z karą pozbawienia wolności areszt), a więc okoliczność wyłączająca możliwość zastosowania w tym wypadku instytucji kary łącznej (art. 85 k.k.). W konsekwencji powyższego uchybienia doszło do rażącego naruszenia art. 86 § 1 k.k. (w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 lipca 2015 roku) poprzez wymierzenie skazanemu kary łącznej przekraczającej maksymalną jej granicę. Zgodnie z art. 86 § 1 k.k. sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, co oznacza, że w tej sprawie, granice kary łącznej pozbawienia wolności wyznacza, z jednej strony najwyższa z kar wymierzona w sprawie o sygn. akt III K 1009/12 za czyn z art. 158 § 1 k.k., tj. rok pozbawienia wolności, a z drugiej strony, suma kar pozbawienia wolności wynikająca z trzech połączonych wyroków (rok, 8 miesięcy, 4 miesiące oraz 8 miesięcy), tj. 2 lata i 8 miesięcy pozbawienia wolności. Bezsprzecznie więc wymierzenie przez Sąd Okręgowy w Gdańsku kary trzech lat pozbawienia wolności nastąpiło z obrazą przepisu art. 86 § 1 k.k.

Mając zatem na uwadze występujące w tej sprawie rażące uchybienia, których wpływ na treść orzeczenia nie może budzić wątpliwości, zaskarżony wyrok łączny należało uchylić, a sprawę w tym przedmiocie przekazać sądowi I instancji do ponownego jej rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd uważnie przeanalizuje wszystkie akta spraw, których dotyczy postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego. Z tych powodów orzeczono jak w wyroku.

[J.J.]

[ał]